

Polski Związek Logopedów

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Raszyńska 8/10, 02-026 Warszawa

zg.pzl@logopeda.org.pl

NIP: 712-25-21-399

REGON: 431198505

Bank PKO SA O/Poznań 58 1240 6524 1111 0010 2451 6922

24.10.2024 r.

Protokół z 2. spotkania zespołów i grup zadaniowych powołanych do prac nad projektem ustawy o zawodzie logopedy z dnia 24 października 2024 r.

Obecni na zebraniu:

załącznik nr 1/P3/2024: lista obecności

Porządek obrad:

1. Otwarcie zebrania. Prawomocność.
2. Informacja o trybach głosowania.
3. Przedstawienie uzasadnień grup w sprawie kwestii oraz wariantów zapisów w projekcie ustawy:
 - staże/praktyki jako warunek uzyskania prawa do wykonywania zawodu,
 - wykaz specjalizacji w ustawie,
 - ochrona prawna tytułu/tytułów.
4. Określenie zagadnień do głosowania w trybie odroczonym, np.:
 - wybory,
 - zaświadczenia lekarskie,
 - staże praktyki,
 - specjalizacje,
 - ochrona prawna tytułu/tytułów.
5. Propozycja organizowania dalszych prac.
6. Podsumowanie, wnioski.
7. Zakończenie zebrania.

Ad. 1. Otwarcie zebrania. Prawomocność.

Przewodnicząca PZL Milena Stasiak, otwierając spotkanie podziękowała zespołowi prawników oraz obecnym reprezentantom grup merytorycznych za wkład pracy oraz starania na rzecz projektu ustawy o zawodzie logopedy i samorządzie zawodowym logopedów.

Cele spotkania:

- dyskusja nad uzasadnieniami odmiennych rekomendacji grup merytorycznych w odniesieniu do kwestii/wariantów zapisów w projekcie ustawy (kontynuacja spotkania z dnia 2 lipca 2024 roku),
- próba osiągnięcia kompromisu i uzgodnienia wybranych zapisów lub podjęcie decyzji o konieczności przeprowadzenia głosowania w spornych kwestiach/wariantach.

Powyższe rozstrzygnięcia konieczne są zespołowi prawników do zakończenia projektu ustawy.

- kolejno przewodnicząca PZL przedstawiła bieżące aspekty i działania podejmowane na obecnym etapie procedowania ustawy o zawodzie logopedy, w tym praktyczne informacje dotyczące procedowania ustaw przez zawody pokrewne - fizjoterapeutów i psychologów.

Sprawy organizacyjne:

- poproszono obecnych o wpisanie imienia, nazwiska i nazwy grupy (w opcji „chat”) w celu określenia liczby osób uczestniczących w spotkaniu,
- na zebranie zalogowało się/ uczestniczyło w spotkaniu 37 osób,
- liczba uprawnionych do głosowania wynosi 42, większość bezwzględna to 22 osoby.

załącznik nr 1: Lista osób obecnych – na podst. zapisu na liście chatu oraz z podglądu ekranu (ponieważ w opcji „chat” nie wpisały się wszystkie obecne osoby).

Ad. 2. Informacja o trybach głosowania:

Zgodnie z wnioskiem z dnia 2 lipca 2024 roku oraz wnioskiem ponowionym przez prof. Anitę Lorenc głosowanie w sprawie wyboru trybów głosowania zostanie przeprowadzone z wykorzystaniem formularza do zdalnego głosowania. Uprawnione do głosowania są również osoby nieobecne na niniejszym spotkaniu. Wybrany zostanie jeden z dwóch trybów:

- *głosowanie odroczone-tajne w sprawie kwestii/wariantów,*
lub
- *głosowanie odroczone jawne w sprawie kwestii/wariantów.*

Zaproponowano formularz Google i udostępniono uczestnikom zebrania przygotowane treści pytań. Wybrano Komisję Skrutacyjną w składzie:

Joanna Grabowska-Okraska – przewodnicząca komisji

Anita Famuła-Jurczak – członkini komisji

Grażyna Wiśniewska – członkini komisji

załącznik nr 2: Protokół z głosowania dot. trybów głosowania w toku prac nad projektem ustawy o zawodzie logopedy i samorządzie zawodowym przeprowadzonym przy pomocy formularza Google.

Ad. 3. Przedstawienie uzasadnień grup w sprawie kwestii oraz wariantów zapisów w projekcie ustawy:

Kwestia numer 1 – staże/praktyki

- Staże/praktyki jako warunek uzyskania prawa do wykonywania zawodu:

Mec. dr Agnieszka Laber przedstawiła prawne uzasadnienie treści zaproponowanych wariantów dot. kwestii nr 1/2/3.

Kwestia nr 1:

Wariant numer I został zarekomendowany przez grupy:

- ds. logopedii jako nauki i kształcenia logopedów („naukową”)
- ds. zatrudnienia logopedów w placówkach medycznych („medyczną”)

Treść wariantu nr I:

Logopedzi po ukończeniu studiów według opracowanych jednolitych standardów kształcenia, które przewidywały będą również praktyki i/lub staże, uzyskują pełne prawo do wykonywania zawodu bez konieczności dodatkowych praktyk i/lub staży.

Uzasadnienie przedstawicieli grup „naukowej” i „medycznej”:

Logopedzi po ukończeniu studiów według opracowanych jednolitych standardów kształcenia, które przewidywały będą również praktyki i/lub staże, uzyskują pełne prawo do wykonywania zawodu bez konieczności dodatkowych praktyk i/lub staży. Studenci w toku studiów powinni odbywać praktyki i staże, których finansowanie musi być zapewnione z budżetu państwa. Bardzo trudno byłoby zorganizować staże po studiach, a także ustalić ich finansowanie. Trudno byłoby również sfinansować staże studenckie przez Samorząd Logopedów. To uczelnie wyższe, akredytowane i podlegające parametryzacji mogą odpowiadać za standard kształcenia w ramach staży i praktyk. Interesariusze zewnętrzni uczelni są gwarantem praktyk na najwyższym poziomie. Wyrównanie i znormalizowanie standardów kształcenia powinno wpływać pozytywnie na jakość kształcenia oraz sylwetkę absolwenta. Logopedzi nie mają także takiego zaplecza do prowadzenia staży jak lekarze czy prawnicy (szpitale, sądy, itp.). Studenci mogą działać i zdobywać doświadczenie w ramach kół logopedycznych oraz wolontariatów, np. w poradniach przy uczelniach organizujących kierunki logopedyczne.

Kwestia nr 1

Wariant numer II został zarekomendowany przez grupy:

- ds. zatrudnienia logopedów w placówkach niepublicznych („prywatną”)
- ds. zatrudnienia logopedów w placówkach edukacyjnych („edukacyjną”)

Treść wariantu nr II:

Logopedzi po ukończeniu studiów (również prowadzonych według standardów, jak w wariacie I), aby nabyć pełne prawo wykonywania zawodu muszą dodatkowo odbyć praktyki i/lub staż.

Uzasadnienie przedstawiciela grupy ds. zatrudnienia logopedów w placówkach niepublicznych:

Grupa postulowała o to, aby zapewnić staże/praktyki logopedom wchodzącym do zawodu, ponieważ nie są oni przygotowani do pracy i nie są w stanie prowadzić zajęć tak, jakby chcieli, czy oczekivaliby tego od nich pracodawcy. Obecny system kształcenia nie jest wydolny w kwestii doświadczeń praktycznych, grupa zainteresowana jest poznaniem nowych **standardów kształcenia**, a także członkiniom grupy szczególnie zależy na zapewnieniu **superwizji**. Grupa popiera oprócz Kwestii nr 1 także Kwestię nr 2/wariant II:

Kwestia numer 2 – superwizje.

Wariant numer II

Logopedzi po ukończeniu studiów (również prowadzonych według standardów) muszą dodatkowo przez pewien czas poddani zostać cyklicznym superwizjom ze strony innego logopedy. W przypadku superwizji najpewniej samorząd musiałby certyfikować superwizorów.

Uzasadnienie grupy ds. zatrudnienia logopedów w placówkach edukacyjnych:

Praktyki prowadzone w trakcie studiów nie zaspokajają potrzeb, logopedzi pracują najczęściej w izolacji i dlatego grupa przychyliła się do wprowadzenia praktyk/staży. Grupie edukacyjnej zależy na **sieciach wsparcia**, możliwości współpracy, konsultacji i przedyskutowania pojawiających się

problemów oraz skorzystania z wiedzy i doświadczenia innych logopedów o zweryfikowanym doświadczeniu zawodowym(Lista opiekunów prowadzona przez samorząd).

Superwizje, spełniające odpowiednie warunki, wydają się na obecnym etapie funkcjonowania zawodowego logopedów niemożliwe do realizacji. Grupa zarekomendowała wprowadzenie funkcji **opiekuna** adeptów logopedii oraz zaproponowała sposoby gratyfikowania pełnienia funkcji opiekuna.

Analogicznie do projektu ustawy o zawodzie psychologa funkcja opiekuna mogłaby być finansowana z budżetu Państwa lub logopeda-opiekun okresowo mógłby zostać zwolniony z obowiązku samokształcenia w okresie pełnienia funkcji, co znalazło odzwierciedlenie w kolejnej 3 kwestii i wariantach z tego obszaru.

Studenci nie są przygotowani do prowadzenia zajęć logopedycznych i oczekują pomocy w formie **grup wsparcia i /lub opiekuna** adeptów logopedii, co rekomenduje grupa „edukacyjna”.

Kwestia numer 3 – obowiązek ponoszenia kosztów staży/praktyk/superwizji – tylko, gdy zostały one przegłosowane w poprzednich punktach.

Wariant numer I

Koszty staży/praktyk/superwizji może pokrywać samorząd, jeżeli podejmie stosowną uchwałę, w innym przypadku koszt leży po stronie odpowiedniego ministerstwa (jeżeli uda się uzyskać finansowanie ze strony państwa) albo pracodawcy.

Wariant numer II

Osoby przyjmujące na praktyki zwolnione są z obowiązku samokształcenia w danym roku szkoleniowym.

Istotne wątki dyskusji:

- w trakcie dyskusji pojawiło się pytanie, jaka jest różnica między pełnym a niepełnym prawem do wykonywania zawodu (prof. Adam Wolański),
- mec. Konrad Drezno wyjaśnił: samo uzyskanie wykształcenia logopedycznego nie spełnia wszystkich warunków do uzyskania prawa do wykonywania zawodu, które w założeniu będzie nadawał samorząd zawodowy tak samo, jak zostało to rozwiązane w przypadku innych zawodów np. lekarzy, fizjoterapeutów itp.,
- w odniesieniu do proponowanych staży/praktyk – logopeda uzyskiwałby pełne prawo do wykonywania zawodu po ich zakończeniu, a wcześniej mógłby warunkowo wykonywać czynności logopedy odbywając staż/praktykę zawodową,
- prof. Jolanta Panasiuk zwróciła uwagę na to, że logopedzi obecnie nie posiadają odpowiedniej bazy i struktur do zapewnienia staży/praktyk zawodowych tak, jak jest to w przypadku lekarzy, nie ma też zweryfikowanych superwizorów, dlatego praktyki należy organizować w oparciu o struktury, które mają obiektywną ocenę i kadry, czyli na etapie studiów logopedycznych, przygotowanie do rozwiązywania złożonych problemów można zdobyć w trakcie specjalizacji,
- prof. M. Zaorska poparła stanowisko prof. J. Panasiuk i podsumowała, że studenci logopedii są dobrze przygotowani do wykonywania zawodu na uczelniach,
- powyższym stanowiskiem nie zgodziła się p. Małgorzata Gawrył, podając przykłady braku podstawowej wiedzy u studentów logopedii odbywających praktyki, ponowiła wniosek grupy o zabezpieczenie superwizji i grup wsparcia w ramach samorządu,
- podobną opinię wyraziła p. Anna Skrzypek-Woźniacka jako pracodawca i „praktykodawca”, wskazała trudności w podejmowaniu się tego zadania przez ośrodki logopedyczne z powodu braku finansowania praktyk studenckich lub bardzo niskiego ich finansowania, zaapelowała,

aby zapewnić system wsparcia młodym logopedom w postaci superwizji, istotne jest też uwzględnianie bezpieczeństwa pacjentów/podopiecznych, którzy zakładają korzystanie z profesjonalnych usług,

- przeciwko superwizjom w formie online wypowiedziała się prof. Anita Lorenc,
- prof. Marta Korendo zaznaczyła, że nadawanie prawa do zawodu przez samorząd może negatywnie wpłynąć na motywację do podejmowania studiów logopedycznych i nabór studentów na kierunki logopedyczne,
- prof. Anna Majewska-Tworek zaapelowała, żeby w ustawie nie znalazły się zapisy uniemożliwiające wykonywanie zawodu magistrów logopedii.

Następnie podawano kolejne argumenty popierające dwa różne wyżej przytoczone stanowiska.

O **podsumowanie** dyskusji w kwestiach 1/2/3 poproszono prof. Jolantę Panasiuk (merytorycznie) oraz mec. dr Agnieszkę Laber (formalnie).

Wnioski:

1. Nastąpi standaryzacja przygotowania praktycznego studentów, co jest uregulowane przez uczelnie. (Standardy kształcenia/praktyk studenckich) - rekomendacja 2 grup.
2. Systemowe zapewnienie opiekuna/grup wsparcia/sieci wsparcia/superwizji.
 - rekomendacja 2 grup,
 - 1 grupa rekomenduje pomocowe sieci wsparcia i funkcję certyfikowanego opiekuna,
 - 2 grupa rekomenduje sieci wsparcia w formie superwizji i certyfikowanych superwizorów,
 - uznano, że należałoby zdefiniować pojęcie grupy/sieci wsparcia/ roli opiekuna i superwizora (funkcja kontrolna czy pomocowa).
3. W konsekwencji dyskusji wybrzmiało, aby nie łączyć grup wsparcia z prawem do wykonywania zawodu.
4. Należy rozważyć, czy poddać Kwestie 1/2/3 głosowaniom po modyfikacji ich treści.

Pani mec. dr Agnieszka Laber w podsumowaniu oceniła spotkanie jako potrzebne i twórcze, wskazała wnioski:

- I Różnica zdań nadal istnieje, więc warto poddać te kwestie głosowaniu (treść pytań zostanie zmodyfikowana).*
- II Funkcjonowanie grup wsparcia/superwizji nie musiałyby być zapisane w ustawie w połączeniu z prawem do wykonywania zawodu, ale jako kompetencja samorządu w sprawie ich powołania.*
- III Opracowane Standardy Kształcenia mogłyby rozwiązać dylemat, czy głosowanie w sprawie zapewnienia stażu byłoby potrzebne.*

Podkreśliła, że zespół prawników potrzebuje odpowiedzi od grup merytorycznych, aby uzupełnić treści w projekcie ustawy dot. warunków wykonywania prawa do zawodu.

Ad. 5. Propozycja organizowania dalszych prac:

- Po uzyskaniu rozstrzygnięć w drodze kompromisowych uzgodnień lub głosowań w sprawie ww. kwestii, różnie rekomendowanych przez grupy, prawnicy uzupełnią projekt ustawy (im szybciej zespół prawników otrzyma informacje o decyzjach w sprawie kluczowych rozstrzygnięć, tym szybciej projekt zostanie zakończony i przekazany grupom merytorycznym).

- Zaproponowano, aby na 2. etapie prac nad projektem organizować wspólne spotkania grup merytorycznych, natomiast jeśli grupy będą miały potrzebę spotykać się indywidualnie, pozostawiono to ich decyzji.
- Po zaopiniowaniu przez grupy merytoryczne całości projektu zostanie on przedłożony w odpowiednim Ministerstwie i lub właściwemu zespołowi parlamentarnemu.
- Na pytanie prof. Adama Wolańskiego: czy przed przedłożeniem decydującym projekt w całości zostanie przedstawiony w 1. kolejności osobom pracującym w grupach merytorycznych? - odpowiedziano, że tak się stanie.
- Reprezentantki grupy „naukowej” (prof. Ewa Kaptur i prof. Katarzyna Kaczorowska-Bray) ustosunkowały się negatywnie do propozycji takiego dalszego procedowania ustawy i w imieniu grupy naukowej ponownie zawnioskowały o przedstawienie grupie roboczego projektu ustawy, zanim znajdą się w nim zapisy, dotyczące obecnie diskutowanych kwestii.
- Prof. Jolanta Panasiuk podkreśliła, że mamy wspólny cel i warto pracować w atmosferze wzajemnego zaufania, przekazała podziękowania przewodniczącej PZL za dotychczasowe działania, podobne podziękowania także dla zespołu prawników w imieniu grupy „prywatnej” skierowała p. Małgorzata Gawrył.
- Prawnicy przypomnieli, że w trakcie spotkań z liderkami i koordynatorkami grup przedstawiany jest partiami projekt ustawy, a jego fragmenty na podstawie konsultacji w tym zespole przesyłane były do zaopiniowania w grupach. Wiele zagadnień zespół prawników opracował samodzielnie, natomiast bez odpowiedzi na kluczowe kwestie, które skierowali do grup, nie mogą kontynuować prac nad projektem.

Ad. 6. Podsumowanie, wnioski końcowe

Milena Stasiak podsumowała, że wartością spotkania jest możliwość wyrażania wątpliwości na forum grupy i pozyskania informacji zwrotnej.

- a) termin kolejnego spotkania w celu omówienia pozostałych obszarów związanych z projektem ustawy (godz. 20.00, 6.11.2024 r.) – kontynuacja punktu 3 i 4 wg planu obrad,
- b) spotkanie zespołu prawników i zespołu koordynującego prace nad ustawą (liderów) odbędzie się o godz. 9.00 dnia 31.10.2024 r.,
- c) konsultacja sposobów ujawnienia projektu ustawy na spotkaniu w dniu 31.10.2024r.
 - dodatkowo zwrócono uwagę na zagrożenia wynikające z elektronicznego sposobu przesyłania/upubliczniania projektu na obecnym etapie procedowania (p. Aurelia Malicka, p. mec. K. Drezno),
 - zaznaczono też, że prace odbywają się w procedurach poufności, co jest przesłanką, aby całość roboczego projektu przekazać grupie naukowej (prof. Anita Lorenc).

Ad. 9. Zakończenie zebrania.

Na tym zebraniu zakończono, podziękowano obecnym za udział, zwracając uwagę na to, że ważny jest wzajemny szacunek i zrozumienie dla różnych oczekiwań podmiotów zaangażowanych w prace nad projektem.

protokołowała:
Magdalena Knappek

Przewodnicząca zebrania:
Milena Stasiak